

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0905B4/20.1, 3 ՄՈՂՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս /1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ</p> <ul style="list-style-type: none"> • վերլուծել ընդհանուր և մասնակի հարցերի մասին եղած տեղեկատվությունը: • արդի աշխարհում, մասնավորապես Եվրոպայի տարածաշրջաններում և պետություններում տեղի ունեցող տնտեսական, սոցիալական և քաղաքական իրադարձությունների հետ: Այստեղից էլ նրա առանձնահատուկ դերը ուսանողների լայն աշխարհայացքի ձևավորման գործում: • ուսանողներին համակարգված և կայուն գիտելիքներ տալ Եվրոպայի նրա կազմի մեջ մտնող 5 տարածաշրջանների և 9 պետությունների աշխարհագրական դիրքի, պետական կարգի, տնտեսական զարգացման բնական և սոցիալ-տնտեսական նախադրյալների, հասարակության տարածքային կազմակերպման մասին: • Մեծ ուշադրություն դարձնել այս կամ այն բաժնի շարադրման մեթոդներին և հաջորդականությանը: • Աշխարհահայացքային պատկերացումների ձևավորման տեսանկյունից օգնել ուսանողներին դաստիարակչական աշխատանքներում ճիշտ հասկանալ աշխարհի բազմազանությունը և բարդությունը, արդի քաղաքական իրավիճակը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ արտասահմանյան երկրների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրության ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան, խնդիրները և բովանդակությունը, ○ առարկայի տեղը աշխարհագրական գիտությունների համակարգում, կապը այլ գիտությունների հետ, ○ արտասահմանյան երկրների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրության հետազոտման մեթոդները, ○ Եվրոպայի տարածաշրջանների ու պետությունների աշխատանքի աշխարհագրական բաժանման մեջ ունեցած դերի ու տեղի մասին: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>տալ տարածաշրջանի ու պետության կազմը, պետական կարգը, աշխարհագրական դիրքը, բնական ռեսուրսների գնահատումները,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ բացատրել բնակչության շարժը, կազմը, տեղաբաշխումը, տարաբնակեցումը ○ քարտեզի վրա ցույց տալ խտաբնակ և նոսր արեալները, ○ գրաֆիկորեն պատկերել տնտեսության կառուցվածքը, ○ թվարկել և տնտեսական քարտեզների վրա ցույց տալ արդյունաբերության տարբեր ճյուղերի հիմնական կենտրոնները, գյուղատնտեսության մասնագիտացման շրջանները, տրանսպորտային հանգույցները,

	<ul style="list-style-type: none"> ○ կազմել տնտեսության տարբեր ճյուղերի վերաբերյալ դիագրամներ, քարտեզ-սխեմաներ: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ տարածաշրջանների ու պետությունների սոցիալ-տնտեսական քարտեզներից օգտվելու կարողություններին և հմտություններին, ○ արտասահմանյան երկրների տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրության հետազոտման մեթոդներին, ○ առանձին տարածաշրջանների ու պետությունների բնակչության, տնտեսության վերաբերյալ քարտեզ-սխեմաներ, գծապատկերներ կազմելու, դրանց բնութագրերը տալու աշխատանքին: Կատարել տարածաշրջանների և առանձին երկրների համեմատություններ: ○ Առարկայի հիմունքները պրակտիկ գործունեության մեջ կիրառելը:
--	--

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 4 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 48 • ԴԱՄԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 24 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 10 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 14 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 4
---	---

<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ</p>	<p>Տնտեսական աշխարհագրության ներածություն, սոցիալ տնտեսական աշխարհագրություն և բնակչության աշխարհագրություն առարկաներից ստացած ընդհանուր գիտելիքներ:</p>
-----------------------------	--

<p>ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բանավոր խոսքի 2. մոդելավորման, համակարգային, քարտեզագրման մեթոդները, դիագրամների և աղյուսակների կազմում: 3. հասարակական աշխարհագրություն. սոցիալ-վիճակագրական, 4. Ստացված ինֆորմացիայի մշակման մեթոդներ և տեխնիկական եղանակներ ու միջոցներ. էլեկտրոնային- հաշվիչ տեխնիկայի օգտագործումը: 5. Դասախոսություն, ուսումնառության բուրգ, քննարկումներ Տեսադիտումներ ինքնուրույն աշխատանք
---	---

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ԹԵՄԱ 1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Արտասահմանյան երկրների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրության տեղը աշխարհագրական գիտությունների համակարգում: Նրա օբյեկտը, առարկան, արդի խնդիրները, բովանդակությունը, ճյուղային կառուցվածքը: Դասընթացի տեսական-մեթոդաբանական հիմքերը, հետազոտման մեթոդները, միջառարկայական կապերը:</p> <p>ԹԵՄԱ 2. ԱՇԽԱՐՀԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՔԱՐՏԵԶԸ ԵՎ ՆՐԱ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ</p> <p>Աշխարհի քաղաքական քարտեզի փոփոխության փուլերը: Աշխարհի պետությունների դասակարգումը:</p> <p>ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՆԵՐԸ: Աշխարհի տնտեսական, քաղաքական և ռազմական միավորները:</p> <p>ԹԵՄԱ 3 ԵՎՐԱՍԻԱ կազմը, ՏՄԴ-ը, ՔԱԴ-ը, քաղաքակրթական ներդրումը: Եվրասիայի ենթաշրջանները:</p> <p>ԵՎՐՈՊԱ Եվրոպայի դերը քաղաքակրթության, մարդկության առաջընթացի գործում: Այն որպես քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, ժողովրդագրական բարդ օրգանիզմ, բազմաբովանդակ համակարգ և համաշխարհային տնտեսության Եվրոպական մոդելը: Եվրոպան գիտությունների, Առաջին և Երկրորդ համաշխարհային պատերազմների թատերաբեմ:</p> <p>ԵՄ, ստեղծումը, գործառույթները:</p> <p>ԹԵՄԱ 4 ՄԻՋԻՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ՍՈՑԻԱԼ- ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ</p> <p>կազմը, ՏՄԴ-ը, ՔԱԴ-ը, զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը, տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսությունը, տրանսպորտն ու արտաքին տնտեսական կապերը, ծառայությունների ոլորտը, քաղաքակրթական ներդրումը:</p> <p>ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԻԱ պետությունների պետական կարգը, տնտեսության</p>
---	--

	<p>զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը՝ շարժը, կազմը, տեղաբաշխումը, տարաբնակեցումը: Ջարգացման առանձնահատկությունները և տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: արտաքին տնտեսական կապերը, ներքին տարածքային տարբերությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 5 ՀՅՈՒՄԻՍՏԱՅԻՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ կազմը, ՏԱԴ-ը, ՔԱԴ-ը, տնտեսության զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը, տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, քաղաքակրթական ներդրումը:</p> <p>ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ, ՇՎԵԴԻԱ պետությունների պետական կարգը, տնտեսության զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը՝ շարժը, կազմը, տեղաբաշխումը, տարաբնակեցումը: Ջարգացման առանձնահատկությունները և տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: արտաքին տնտեսական կապերը, ներքին տարածքային տարբերությունները: Խոշոր քաղաքները:</p> <p>ԹԵՄԱ 6 ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ կազմը, ՏԱԴ-ը, ՔԱԴ-ը, տնտեսության զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը, տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, քաղաքակրթական ներդրումը:</p> <p>ԻՏԱԼԻԱ, ԻՍՊԱՆԻԱ, ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ պետությունների պետական կարգը, զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը՝ շարժը, կազմը, տեղաբաշխումը, տարաբնակեցումը: Ջարգացման առանձնահատկությունները և տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Արտաքին տնտեսական կապերը, ներքին տարածքային տարբերությունները: Գաճաճ պետությունները:</p> <p>ԹԵՄԱ 7 ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ կազմը, ՏԱԴ-ը, ՔԱԴ-ը, տնտեսության զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը, տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, արտաքին տնտեսական կապերը, քաղաքակրթական ներդրումը:</p> <p>ԼԵՀԱՍՏԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ պետական կարգը, տնտեսության զարգացման բնական նախադրյալները, բնակչությունը՝ շարժը, կազմը, տեղաբաշխումը, տարաբնակեցումը: Ջարգացման առանձնահատկությունները և տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Քաղաքակրթական ներդրումը, արտաքին տնտեսական կապերը, ներքին տարածքային տարբերությունները: Խոշոր քաղաքները:</p> <p>ԱՊՀ և Եվրոպական Ռուսաստան</p> <p>Դասընթացում ներկայացվող յուրաքանչյուր տարածաշրջան և պետություն բնութագրվում է վերը նշված հերթականությամբ</p>
--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Մուրադյան Յու. Հ. - Արտասահմանյան երկրների տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն: Հ. 1. - Երևան; "Ջանգալ-97", 1998, _ 424 էջ: 2. Մուրադյան Յուրիկ, Մուրադյան Մարիետա - Տարածաշրջանների և պետությունների սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն: Գիրք 1, Եվրոպա, - Երևան, Տիգրան Մեծ, 2009, 210 էջ:

ԼՐԱՑՈՒՑԻԶ

<p>ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մուրադյան Յու. Հ. – Հասարակական աշխարհագրության հանրագիտական բառարան, - Երևան, 2008, 566 էջ: 2. Մանասյան -Աշխարհի բնակչությունը Երևան 2000 3. Լ.Վալեսյան -Սոցիալ տնտեսական աշխարհագրության ներածություն Երևան 1998

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

<p>Նախատեսված է 2 ընթացիկ ստուգում՝ ստուգողական աշխատանք 100 միավոր առավելագույն արժեքով, Հարցատոմսերը պարունակում են 5 հարց՝ 20, 20 20, 20 միավորային արժեքներով և 1 ամփոփիչ գրավոր ստուգում՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով:</p> <p>Հարցատոմսերը պարունակում են 4 հարց՝ 25, 25, 25, 25 միավորային արժեքներով:</p>
--

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ
ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1 10 % /հաճախումներ/
2. Բաղադրիչ 2 20% /ընթացիկ ստուգում 1-ին/
3. Բաղադրիչ 3 20% /ընթացիկ ստուգում 2-րդ/
4. Բաղադրիչ 4 40% /ամփոփիչ ստուգում/
5. Բաղադրիչ 5 10% /ընթացիկ ակտիվություն/

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-4/120

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր			Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածանանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածանանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	սեմինար		
1.	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2			2	4
2.	Աշխարհի տարածաշրջանները	2			2	4
3.	Աշխարհի քաղաքական քարտեզը և նրա փոփոխությունները, աշխարհի տարածաշրջանները	2			2	4
4.	Աշխարհի տարածաշրջանները		2		2	4
5.	Աշխարհի պետությունների դասակարգումը		2		2	4
6.	ԵՎՐԱՍԻԱ կազմը, ՏԱԴ-ը, ՔԱԴ-ը, քաղաքակրթական ներդրումը:	2			2	4
7.	Եվրասիայի ենթաշրջանները: ԵՎՐՈՊԱ:	2			2	4
8.	Եվրամիություն	2			2	4
9.	Եվրամիություն կառույցները		1	1	2	4
10.	ՄԻՋԻՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ սոցիալ- տնտեսական բնութագիրը	2			2	4
11.	ԳԵՐՄԱՆԻԱ			2	4	6
12.	ՖՐԱՆՍԻԱ			2	4	6
13.	Միջին Եվրոպայի պետությունների տնտեսաաշխարհագրա-կան համեմատական վերլուծությունը		2		2	4
14.	ՀՅՈՒՍԻՍՏԱՅԻՆ ԵՎՐՈՊԱ	2			4	6
15.	ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ, ՇՎԵԴԻԱ պետություններ			2	4	6
16.	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԵՎՐՈՊԱ	2			4	6
17.	ԻՏԱԼԻԱ,			2	4	6
18.	ԻՍՊԱՆԻԱ, ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ պետություններ			2	2	4
19.	Հարավային Եվրոպայի պետությունների տնտեսաաշխարհագրական համեմատական վերլուծությունը		2		2	4
20.	ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱ	2			4	6
21.	ԱՊՀ - տարածաշրջանը	2			2	4
22.	ԼԵՀԱՍՏԱՆ			2	2	4
23.	Եվրոպական Ռուսաստան	2			2	4
24.	Եվրոպայի տնտեսական զարգացումը և քաղաքականությունը		1	1	2	4
Ընթացիկ ստուգում 1						2
Ընթացիկ ստուգում 2						2
Ամփոփիչ ստուգում						6
Ընդամենը						120